

izbaja vsaki tork in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Veturini št. 9, kamor je naslavljalati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vlačijo.

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Veturini št. 9.

Za oglaš

se plačuje od četrterstolpne peti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

St. 87.

V Gorici, v torek dne 29. oktobra 1912.

Leto XIII.

Ohranimo svoje Ird-njave!

Dne 10. julija t. l. je prinesel »Nar. G.« pod naslovom »Denarni trg in združništvo« posnetek dr. Krekovega govora pri obnem zboru štajerskega pododbora Zadržne zveze. V tem članku je povedano, kako se trudi industrija, da bi skupila čim največ denarja in kako segajo njene mreže tudi na kmete in sicer z agitacijo, naj se denar vlagava v razne banke. Konečno je povdaril dotični članek načelo: kmečki denar za kmeti. Od takrat so se razmere na denarnem trgu silno izpremenile in sicer na vse strani na slabše. Vojsko imamo, katera je zdaj omejena na štiri balkanske državi in na Turčijo, katera pa more spomladi preplaviti celo Evropo. Prva posledica, ki se že zdaj kaže, je ta, da tisti del naše industrije, kateri je bil glede na svoj izvoz navezan na Balkan, ne more misliti v tem času na kako trgovino s tamošnjimi kraji in zato trpi; obenem so prizadete banke, katere so vdeležene pri dotični industriji. Gospodarsko življenje je pa zvezano med seboj kakor pentlje pri nogavici. Pritisk na eno plat se pozna na vsem. Če se ena pentlja raztrga, trpe tudi vse druge. Pristaviti moramo, da je zadnji čas naša država iskala velikokrat denarja na denarnem trgu. Zdaj so v delegacijah dovoljeni novi krediti. Tudi ta denar se bo moral iskati doma v naši državi. Ob takih priložnostih pritise seveda še brezvestno borzna špekulacija in tako je umljivo, da postaja denar silno drag. Angleška banka, ki je redno imela obrestno mero 3%, ima sedaj 5%; avstro-ogrška banka bo brez dvojbe v kratkem dvignila svojo obrestno mero od 5% na 6%, in seveda kredit se bo dobil samo pod najgotovnejšimi pogoji.

Industrijalec, ki danes išče kredita pri bankah, ga težko dobi izpod 7-8%. Če se temu priračuna običajna provizija in druge stroške, pride denar vsaj pri nas redno po 9-12%. Razmere pa kažejo, da se utegne ta draginja še povečati; saj državni papirji stoje tako nizko, da nosijo 4.8%. Posojilo države se je smatralo vedno za najbolj varno in zdaj, ko država toliko denarja rabi, bo skoro goto morala obrestno mero za svoje papirje, ki jih izda, nastaviti na 5%, če bo mogel finančni minister dobiti celo ali vsaj približno nominalno vsoto.

V soboto dne 12. oktobra t. l. je bil na borzih na Dunaju, v Berlinu, Parizu, Londonu in seveda tudi v Budapešti res črn dan. Industrijski papirji so padli silno nizko, tako, da se je samo ta dan vrednost industrijskih papirjev znižala za več milijard kron. Najbolj so padli industrijski papirji v Avstriji. Nekaj zglede: Pri veliki banki Bodenkreditanstalt so zgubile delnice od 30. septembra da 13. oktobra vsaka po 112 K, ravno v tem času je zgubila vsaka delnica Donavske parobrodne družbe 246 K, alpske montanske družbe 159 K, Berg- & Hüttenwerke 299 K, praške železne družbe 430 K i. t. d. Res je sicer, da je pri tem tudi mnogo imela opraviti divja špekulacija, toda za časa balkanske vojske še bolj pa za časa morebitnih strašnih njenih posledic se utegnejo taki črni dnevi še večkrat ponavljati in sicer še v groznejših oblikah.

Zdaj vidimo, da se je pod vplivom bank industrializiranje naše države ve-

liko prehitro izvršilo. Ogromne svote denarja so požrla nova obrtna podjetja, ki bodo le prekmalu izkusila, da so prehitro zagledala beli dan. Poleg tega so, kakor smo že rekli, država pa tudi razne dežele, mesta in občine ogromne svote porabile za svoje namene. Preveč se je investiralo za industrijo in preveč se je tudi emitiralo za državo in druge javne korporacije. Par številke: V prvi polovici l. 1912. se je ustanovilo v Avstriji 29 delniških družb s kapitalom petdeset milijonov kron. Živahnost pri ustanavljanju delniških družb in industrijskih podjetij sploh, prav posebno pa v pomnoževanju bančnega kapitala in ustanavljanju novih bank zasledujemo od leta 1910. Letošnjega polletja je 65 družb zvišalo svoj delniški kapital za 158 milijonov kron. L. 1911. je zvišalo 59 družb svoj kapital za 222 milijonov kron. Prvega polletja tek. l. se je ustanovilo 249 družb z omejeno zavezo s skupnim kapitalom 44 in pol milijona kron, 45 družb je pa zvišalo svoj kapital za 58 milijonov kron. Privatne tvrdke so ustanovile v omenjenem polletju 139 novih tovarn. Papirji, ki se prodajajo na borzah, so se pomnožili glede na svoj nominalni kapital za 567 milijonov kron.

Vprašamo se lahko, koliko je v tem kapitalu kmečkega denarja? Špekulacijski duh se kaže v tem, da se pusti domač varna posojilnica, ki posoja trezno in premišljeno na to, kar se vidi in kar svoje vrednosti zgubiti ne more in to tem manj, če upoštevamo poleg vrednosti zemlje tudi značajnost in poštenje prošnikov in porokov, denar pa se je zato, ker so se obetale nekoliko večje obresti, nalagal v bankah. Četudi odštejemo tiste nesrečne špekulantke, ki so na pr. za 1/4% večjih obresti nesle svoj denar v Glavno posojilnico, imamo vendar le računati, da nezdavi špekulacijski duh tega že tudi na kmete. In to je slabo; obenem pa, kakor razmere že sedaj kažejo, skrajno nevarno. O tem ne more biti nobenega dvoma, da bomo kmalu slišali v raznih propalih industrijskih podjetjih. Vsled tega se bodo pa tudi tiste banke, katere so pri takih podjetjih deležene, težko držale in nikakor ni izključeno, da se bo marsikatera banka omajala in morda tudi zaprla svoje prostore.

Vprašamo, kaj bi bilo z nami, kaj bi bilo z našim gospodarskim življenjem, kaj bi bilo z našim kmetom, ako ne bi imeli trdnega, tako na široko razpredenega združništva. Naše posojilnice morajo in tudi morejo stati kakor nepremagljive trdnjave v splošnem polju. Kdor noče poslušati tega, kar na ves glas upije denarni trg, bo sam sebi pripisal, če ga zedene splošni vihar. Cena kmečkim pridelkom bo v teh vojnih časih rastla in s tem se bo seveda tudi ohranil pomen kmečkega dela in kmečkega posestva. Z vso resnostjo v svesti si velike odgovornosti, ki jo imamo, kličemo: kmetje skupaj, kmečki denar za kmeta, kmetje držite se z vso silo svojih posojilnic! Tukaj je denar varen in na vse strani najboljše naložen, če tudi ne nosi tako velikih obresti kakor v industrijskih podjetjih in v bankah.

Treba je pa seveda brezpogojno gledati na to, da se v industrijski namen ali v trgovine ob sedanjem resnem času denar ne posoja. Vsaka posojilnica je zdaj bolj kot kedaj dolžna, da skrbi z vso strogostjo za redno plačevanje o-

bresti in za redno vračevanje, da si tako nabere čimnajveč razpoložnega denarja. Zadržna zveza je ta načela v mnogih okrožnicah že več let sem zahtevala svojim članicam. Ravno to so zahtevali vedno njeni revizorji. Zdaj razmere na denarnem trgu s strašno silo uče, kako prav je imela. Kaj prinese zima, kako se nam pokaže pomlad, ne vemo, toda razmere so take, da se lahko bojimo najhujšega. Zato pa ponavljamo še enkrat: Kmečko posojilništvo ima sedaj v tem času neizmerno važno nalogo zbrati in skupaj držati kmečki

denar in z njim čuvati in varovati kmečki stan.

Iskreno želimo, da bi vsaka naša posojilnica sklicala sestanek, pri katerem bi se razpravljale misli, ki smo jih podali v današnjem članku. Čas je resen in zato je treba bolj kot kedaj poduka, resnosti v zasebnem in zadržnem gospodarstvu in trdne in močne vzajemnosti kmečkemu stanu. Bolj kot kedaj je danes sveta dolžnost posojilnic in zasebnikov vačnost in beg pred vsako špekulacijo. Zadržna zveza.

Vojna na Balkanu.

Splošni položaj.

Za Lozengradom je padlo Skoplje in Taraboš. Črnogorsko vojaštvo se je združilo pri Sienici s srbsko armado pod poveljstvom generala Živković. Ta združena armada se pomika proti Peč-i (Ipek), katero obstreljujejo še drugi oddelki. Preko Peč-i se namerava ta armada pridružiti v Djakovici in Prizren-u drugim srbskim oddelkom ter korakati proti Bitolju, kamor naj dospet tudi grški zmagovalci. Iz Bitolja bi potem združeni Črnogorci, Srbi in Grki skupno operirali proti Solunu.

Turki imajo pod poveljstvom Zeki paše ob Vardarju 100.000 mož broječo armado, o kateri se nič ne ve, kaj namerava. Iz Trakije ni nobene vesti o tamšnjem položaju vojnih moči.

Bolgari imajo v rokah Lozengrad in vsak čas se pričakuje padeč mesta Odrin, katero obdelujejo bolgarski topovi.

Turki se na vsej črti pomikajo nazaj. Katastrofa turških čet je po sedanjem položaju neizogibna. Ko pade Odrin, imajo Bolgari prosto pot v Carigrad, ki je pa obdan od mnogoštevilnih trdnjav. Z gotovostjo se lahko računa, da pade tudi Solun v roke balkanske zveze.

Ves svet občuduje hrabrost ter uspehe vseh štirih držav balkanske zveze. Začetkom vojske so bili tudi v strokovnih krogih skeptiki, ki so prej pričakovali, da pade odločitev tam kje pri Belgradu in Sofiji- kakor pa da se bode posrečilo malim balkanskim narodom potlačiti mogočnega Turka v vrečo, v kateri sedaj tiči. Nemško radikalno časopisje še vedno neče verovati na končne uspehe balkanske zveze ter išče po obzorju, kdaj se bo prikazal ženji, ki bo vzel v roke vajeti turških armad na Balkanu. Toda ne vidi jo ga ter postaja jo že boječi. Po tonu teh časopisov bi se dalo sklepati, da pri Nemcih ni več običajen stari pojem o časti na bojnem polju; kajti po sedanjem stanju stvari smatrajo za edini častni izhod za Turke ta, da bi se pričeli pogajati s posredovanjem velesil. No, mi pamislmo, da je bolj častno žrvovati »Gut und Blut« (kakor pravijo in pojejo ti junaki) za domovino, kakor pa kot tepen pes z repom mahljaje lizati roko, ki ga je tepla.

Nemški častniki za turško armado.

»Frankfurter Zeitung« poroča, da je prosilo 17 nemških častnikov, ki so bili inštruktorji in reformatorji turške armade, za odpust iz službe v domovini zato, da se podajo k turškim četam kot generali in poveljniki brigad na boj-

nem polju. Delovanje teh častnikov na Turškem svoj čas niso mogli prehvaliti, a njih uspehi pa se kažejo ravno sedaj. Menda se ni pred par leti prav nič motil nemški častnik, ki je pisal, da smatrajo častniki na Nemškem službovanje v armadi le kot nekaj šport. »Im Felde, da ist der Mann noch 'was wert!« ... ne pa v salonih na gorkem in pri polnih mizah, poleg pa godba.

Črnogorci.

Obleganje Skadra.

Skadar je od vseh strani oblegan od Črnogorcev. V soboto zvečer se je raznesla vest, da je Skadar že padel. Toda poznejša poročila so to vest dementirala. Vsekakor je vsak čas pričakovati, da se Skadar uda; kajti Črnogorci prodirajo proti mestu od vseh strani.

Združjenje Srbov in Črnogorcev pri Sienici.

Dne 26. t. m. so se združili pri Sienici srbski in črnogorski vojščaki po 15dnevem krvavem delu. Kakor sorodniki, ki se dolgo časa niso videli, so se objemali stari in mladi bojevniki pred vratni Sienice. Skupno so korakali v mesto, kjer jih je občinstvo sprejelo z velikim navdušenjem. Mesto je bilo v zastavah.

Obleganje Peč-i (Ipek).

Iz Rieke se poroča, da je prodrli črnogorski general Vukotić s svojo brigado do višave Rozaj, kjer je zasedel važno postojanko pred mestom Peč.

Srbi.

Srbi zavzeli Veles (Köprülü).

Srbi so zavzeli mesto Veles v dolini reke Vardar. Ker so Bolgari zasedli Stiplje, je pričakovati, da bodo prodrli do reke Vardar kjer pridejo v stik s srbskimi četami prihajajočimi po vardarski dolini iz Velesa. Od tam bodo nekateri oddelki operirali proti Bitolju, kjer si podajo roko Črnogorci, Grki, Srbi in Bolgari. Potem bo pričelo splošno prodiranje iz vseh strani proti Solunu.

125 turških topov zaplenjenih.

Uradno se poroča iz Belgrada, da je srbsko konjenišvo ujelo večji turški oddelek, ki se je umikal proti Tetovu. Na poti med Skopljem in Tetovom so Srbi zaplenili 125 turških topov.

Padeč Skoplja.

Velikansko navdušenje je zavladalo po Belgradu, ko je dospela tja vest o padcu Skoplja. Toda še večje navduše-

nje vlada vsled zavzetja mesta Kumanovo, za katero se je bil hud boj, medtem ko se je Skoplje udalo skoro brez odpora.

Turki so se umaknili v velikem neredu proti Velesu in Tetovu. V Skoplju so našli Srbi 18 havbic in 2 poljska topova ter mnogo municije.

Stara Srbija oproščena turškega jarma. Sanje Srbov uresničene.

Mnogo-mnogoletne sanje Srbov so se vendar uresničile. Sicer je stalo mnogo junaške krvi in mladih ter starih življenj — a stara Srbija je Turku popolnoma iztrgana iz krempljev. Pozni rodovi bodo opevali ta junaški čin današnjih srbskih vojevnikov. Turek se ni mogel več upreti in zbežal je iz dežele, ki mu ni pritikal. Arnavti so bili tu njegova glavna opora kakor tudi pri Kumanovu. Evropa kar strmi pred takimi uspehi; kajti srbskemu vojaku ni nikdo pripisoval toliko hrabrosti. Dosedanji nepričakovani uspehi kar vidno dvigajo pogum vojaštva. — Na zavzetih železnicah se je upeljala srbska uprava. Nastavljeni so samo srbski uslužbenci.

Vojni plen v Kumanovem in Sienici.

Srbi so v bitki pri Kumanovem zaplenili 61 topov, 6 strojnih pušk, 80 velikih šotorov ter veliko množino vojnega materiala in živeža. Pri Sienici so pa zaplenili 13 topov, 4 možnarje ter mnogo pušk in municije.

Bolgari.

Bolgari pri Odrinu.

Iz odrinske okolice se poroča, da so bolgarski topovi zažgali del mesta Odrin. Bolgari so zasedli tri forte: Laraš, kjer so ujeli 1800 Turkov, Havaras in Sufilar ter zunaj mesta ležečo železniško postajo. Padec Odrina pričakujejo od dneva do dneva. Bolgari najbrže ne bodo dolgo oblegali mesta, marveč se bodo vrgli nanj kakor na Lozengrad.

Padec Lozengrada.

V Carigradu je napravil padec Lozengrada najmučnejši utis. Merodajni krogi niso hoteli verjeti, da se je to zgodilo. Turške vojake pri Lozengradu je popadla grozna panika. Nekaj poraženih turških vojakov je pričelo bežati; ko so to zagledali drugi so tudi oni pričeli bežati. Panika se je razširila kakor ogenj in nakrat je bežala vsa armada. Zastonj se je trudil Muktar paša, da bi ustavil bežanje. Sam se je hotel vrniti z generalnim štabom na bojišče. Vse navduševanje in rotnje je bilo zaman. Zdelo se je kot bi to ne bili turški vojaki, marveč bolgarski in srbski, ki nečejo streljati proti svojim osvoboditeljem. — Zatrjuje se, da so našli Bolgari med zaplenjenimi rečmi Muktar paše tudi popoln turški vojni načrt.

Bitka pri sprednjih fortih Lozengrada je pričela dne 23. t. m. zjutraj. Ob 4. pop. je pričel naval z bajonetom, ki je končal ob 6. uri zvečer vsled močnega dežja. Po noči so poskusili Turki izpad, so bili pa zagnani nazaj. Drugo jutro t. j. 24. t. m. se je pričel splošni naval in okolo 11. ure se je mesto udalo.

16.000 mrtvih.

Poroča se, da je padlo v bitki za Lozengrad 16.000 mož.

Turški vojaški vlak zaplenjen.

Bolgari so pri Baba-Eskiju zaplenili iz Carigrada prihajajoči turški vojaški vlak, ki je vozil vojaštvo, vojni material in živež proti Odrinu.

Lule-Burgas, Eski-Baba in Bunar-Hisar v bolgarskih rokah.

Iz Lozengrada je tamošnja bolgarska armada pričela neprenehoma zasledovati bežečega Turka. Pri tem so dospeli, kakor se poroča, celo v Lule-Burgas, ki leži skoro ob reki Ergene. Tudi Eski-Babo so zavzeli ter tako prestrigli Turkom pot v Carigrad po železnici. Turški oddelki so se umaknili tudi proti Bunar-Hisar-ju. Bolgari so jih zasledovali ter zasedli še to mesto.

Prelaz Kresna in Stiplje bolgarsko.

Zapadna bolgarska armada je zasedla ob reki Struma prelaz Kresna. Proti Makedoniji prodirajoča bolgarska armada je dospela že do Stiplja ter je zasedla.

Bolgarsko generalno poveljništvo.

Iz Sofije poročajo, da se preseli bolgarsko generalno poveljništvo čim prej iz Stare Zagore v mesto Mustafa paša.

Grki.

Prodiranje Grkov.

Grški prestolonaslednik Konstantin je brzojavil v Atene da je preložil v soboto svoje generalno poveljstvo v mesto Kozani, katero so Grki zavzeli po ljutem boju s Turki. Prebivalstvo, ki je skoro izključeno grško, je z navdušenjem pozdravljalo grške vojake in kozanski metropolit je prvič molil za grškega kralja. Kozani šteje 15.000 prebivalcev in je za tamošnje kraje velikega pomena. Turki so vsi zbegani ter zapuščajo Makedonijo. Svoje družine pošiljajo v Egipt. Grško prebivalstvo pozdravlja povsod z navdušenjem grške vojake.

V Epiru so nastopile turške roparske čete, ki plenijo in zažigajo vasi ter izvršujejo krvoločnosti napram prebivalcem.

Pri Karantopulu so imeli Grki mrtvih: 18 častnikov in 169 vojakov ter ranjenih 10 častnikov in 137 vojakov. Turki so imeli večje izgube.

Turki.

Turško generalno poveljništvo.

Turško generalno poveljništvo se nahaja v Čorlu. Tam okolo se zbirajo sedaj čete prihajajoče preko Carigrada iz Male Azije. Ob reki Čorlu nameravajo ustaviti iz Lozengrada prihajajoče bežeče čete ter resno postaviti se v bran prodirajočim Bolgarom.

Sultan na bojišču?

Turški ministri so zahtevali od sultana, naj se poda na bojno polje. Sedaj se javlja, da se delajo pri generalnem poveljništvu priprave za sultanovo stanovanje.

Turki se umikajo proti Seres-u.

Pariški list »Temps« poroča, da se Turki splošno umikajo proti Seresu, ob železniški progi Solun-Carigrad.

Turški vojaki se upirajo.

Iz Carigrada se poroča angleškim listom, da so se uprli turški vojaki v Odrinu proti svojim predpostavljnikom. Cel bataljon rezervnikov je zapustil bojišče ter se polastil vlaka, da bi zbežal. Tudi nekateri častniki v Carigradu se nečejo podati na bojišče. Ustrašili so se nevspehov turškega orožja.

Egipt bode podpiral Turčijo?

Turški list »Sabah« poroča, da je egiptovska vlada predala zastopnikom balkanskih držav potne liste. Čim bi se zganila grška flota, bode poslal Egipt 18.000 mož na bojišče.

Rumunija mobilizira.

Vsled balkanskih dogodkov je pričela Rumunija mobilizirati. Ojačujejo se garnizije ob bolgarski meji ter se kličejo pod orožje rezervniki. Rezervniki, ki niso še bili poklicani pod orožje so dobili ukaz, naj bodo pripravljeni na mobilizacijo. Na Dunaju zasledujejo to gibanje s simpatijo, ker so mnenja, da bode tudi Rumunija aktivno nastopila, ako bi hotele balkanske države spremeniti »status quo«.

Turčija hoče, da posredujejo velesile?

Sofijski »Dnevnik« poroča, da je izvedel iz dobro poučenih krogov, da namerava Turčija naprositi velesile za posredovanje. »Dnevnik« zatrjuje, da zahtevajo v Carigradu, naj se sklene mir.

Politični pregled.

Državni zbor.

Razmere v našem parlamentu niso ravno razveseljive. Že prej navadno ni šlo nikjer ravno gladko, sedaj pa se obetajo zopet novi spori. Nemci so s ministerskim predsednikom skrajno nezadovoljni in hočejo uporabiti proti vladi tudi najstrožja sredstva. Vlada jim naenkrat ni zadosti — nemška, ker tuptam tudi kak slovanski okraj dobi kako podporo, ali kak slovanski prosilec kako mesto. Tu se zopet vidi vsa nemška nestrpnost, ki hoče imeti zase vse, drugemu nič. Laško vseučiliško vprašanje je zopet oživel. Zdelo se je, kakor da počasi zaspi, a poslanca Conci in Malfatti sta ga zopet spravila v aktualnost. Bila sta pri ministerskem predsedniku grofu Stürgkhu v zadevi juridične fakultete. Grof Stürgkh je odgovoril, da se mora prej posvetovati z naučnim ministrom vitezom Hussarkom, kako stoji to vprašanje in kako daleč se je cela stvar že razvila. Potem bo takoj konferiral z italijanskimi strankami o celi zadevi. — Koliko novosti se je že o tej aferi vrglo v svet in danes je skoro tam kjer je bila. Parola: Trst ali nič — Trieste o nulla je precej ovenela in nima več stare privlačne sile.

Službena pragmatika je tudi neka-ko očemela. Vlada ne kaže za stvar pravega zanimanja in tako tudi ne gre posebno od rok. Ako bi vlada hotela, bi bilo to vprašanje že lahko rešeno in s tem pomagano nižjemu uradništvu, ki radi draginje na vseh koncih in krajih nima nikjer prijetnega stališča. Krščansko-socialni poslanec Jerzabek in drugi so vložili nujen predlog, naj vlada z ozirom na zavlačevanje službene pragmatike takoj izplača tudi za drugo polletje 1912 vsem uradnikom in slugam draginjsko doklado, kakor je to storila za prvi tečaj tega leta. Dosti sicer s temi dokladami ni pomagano, ker so preklicano majhne, a nekaj je. Bolj nujna je na vsak način celotna preureditev uradniškega vprašanja.

Včeraj t. j. v pondeljek se je začela prva seja tega tedna. Nadaljuje se prvo čitanje proračuna. Govori soc. demokrat Seitz in prvi, da bi bil vsak korak, ki bi ga storila Avstrija na Balkanu, lahko nepreračunljivih posledic za našo monarhijo. Z ozirom na dogodke v zunanji politiki bi morala monarhija prav posebno gledati na to, da se država okrepi na znotraj. Češki radikalec Choc je govoril prav ostro proti justičnemu ministru radi njegovega postopanja. Govoril je še poslanec Stumpf na kar je bila seja zaključena. Danes se vrši druga seja.

Grof Berchtold v Italiji.

Te dni se je mudil naš minister zunanjih zadev v Italiji, kjer se je predstavil tudi italjanskemu kralju. Laško časpisje je to pot simpatično pozdravljalo avstrijskega ministra že takoj pri njegovem prihodu. Tudi o trozvezi so bili pisani lepi, topli članki. Italjanski kralj je sprejel grofa Berchtolda v San Rossore pri Pizi. Grofica Berchtold je bila istočasno v avdijenci pri kraljici; grof Berchtold je izročil ob enem kralju cesarjevo pismo.

Kralj je odlikoval našega ministra z verižico anuncijatskega reda — najvišjega reda v Italiji. Važni pogovori so se vršili med našim in italjanskim ministrom zunanjih zadev San Giulianom z ozirom na balkanske dogodke. Doseglo se je popolno sporazumljenje glede skupnega postopanja; ako se na noben način ne bi dal vzdržati status quo, bi bila za obe državi merodajna parola: Balkan balkanskim državam. Na vsak način bodejo obe državi delali popolnoma enotno. Pogovor se je dotaknil tudi trozveze, ki gre že proti koncu. San Giuliano bo v tej zadevi potoval kmalu v Berlin, da se posvetuje z nemškim državnim kancelarjem.

Domače in razne vesti.

Danes je naš prevzvišeni knezo-nadškof končal kanonično vizitacijo v ločniškem dekanatu.

Izpit iz slovenske stenografije je napravil letos pred izpraševalno komisijo v Zagrebu g. profesor Josip Fistravec tukajšnjega izobraževališča za učiteljice.

Poroka. Danes se je poročil g. Josip Ivančič, trgovec v Gorici, z g.čno Metodo Pahor iz Prvačine.

Mladino kvarijo. Smrdečo filozofijo, »il cadavere quatricuano della filosofia d'Ernesto Haeckel« je imenovala lani »Tribuna« filozofijo Ernesta Haeckla, ko je ponujal svoje spise Italijanom, da jih prevedejo na italijanski jezik. In popolnoma po pravici, kajti vsi resni učenjaki imajo le pomilovalen posmeh za moža, ki je v svojem sovraštvu do vsega, kar je krščanskega, spravi naravoslovsko vedo na polje filozofičnih vprašanj, kjer nima nikake besede, za moža, pravimo, ki je celo falzificiral, da bi dokazal to, kar ni mogel poštenim potom. Te vrste filozofije je skušal lani zanesti med Slovence prof. Seidl s svojim famoznim govorom in s svojim spisom v »Vedici«. Toda dokazal ni drugega kot svojo gorostasno nevednost v filozofičnih vprašanjih. Stariši in šolske oblasti so lahko spoznali, kakemu možu izročajo svoje otroke v odgojo — možu, ki misli s pomočjo drobnih pikic, ki se mu — vsaj po njegovem mnenju — delajo v možganih, slične onim na fonografičnem valjcu. Te dni je bil v Gorici mož, kateri se s ponosom podpisuje dr. Zarnik bivši asistent prof. Haeckla in privatni docent na vseučilišču v Würzburgu. Osrečil je Gorico z govorom, ki naj bi dokazal, da spada tudi on med tiste, ki mislijo s pomočjo pikic, ki se mu delajo v možganih in s pomočjo toka tople krvi, ki se pretaka v teh možganih. Ta živi fonografi Haecklovih predavanj se je torej dne 19. t. m. oglasil tudi v Gorici, držal je govor, in gluh je moral biti oni, ki ni spoznal glasu Ernesta Haeckla iz fonografa. Pogreval je stare kvante o večnosti materije, tajil človeško dušo in tako dokazal eksaktno, da ni še imel nikoli v rokah resne filozofične knjige. Ni vredno, da bi dokazovali obstoj duše nasproti fonografu, ki trobi le to, kar so drugi zatrobili vanj, pač pa na tem mestu protestiramo proti temu, da sme slična predavanja obiskovati naša šolska mladina. Pozivljamo merodajne osebe, da izposlujejo, da oblasti prepovedo obiskovati dijakom take govore, ki pod krinko znanosti napadajo vero. Dotični pa, ki predavajo, naj bodo prepričani, da bomo slične napade na vero in slično zlorabljenje vede neusmiljeno odbijali.

Prav judovsko reklamo je zagnala sobotna »Soča« radi predavanja dr. Gradnika o »psihologiji mas«. To predavanje je baje najbolj učeno, najbolj težko, najbolj dovršeno itd. In vse to so vedeli v »Soči« že preden so predavanja sploh slišali. Čudno je pri vseh teh predavanjih, da je vsako najboljše, najbolj dovršeno itd. Jako lepo se sliši tudi ta stavek in gotovo mora imponirati: »V slovenski književnosti doslej še ni bilo originalnega dela o tem predmetu itd.« Da bi te zgaga, to je pa res originalno! Za gospode »učenjake« okoli »Soče« je res značilno, da imajo le svoje stvari za originalne. Ako je kdo drugi že o tem pisal, to nič ne de. Menda tem gospodom in njih poslušavcem konča vsa znanost in veda tam kjer je zadnja »Sočina« notica. Čez to ven ni več ni (das ewige Nichts!). Toliko bi lahko gospodje vedeli, da je v znanstveni reviji »Čas« že l. 1909 napisal Fr. Tersegav članek: »Psihologija mas«. (»Čas« 1909, str. 15. sled.) Tam najde vsak in je lahko našel tudi gos. predavatelj dr. Gradnik citirane več znanstvene literature, ki je že izšla o tem vprašanju. Sicer je o tem predaval tudi dr. Krek že l. 1908, kakor je razvidno iz »Slovenca« 5. nov. 1908. Naslov temu predavanju je bil »Socialna

sebičnost in psihologija mas. — Torej o kaki originalnosti, ki se je slišala prvič v slovenskem jeziku tukaj pri tem predavanju, absolutno ni govora. Pred štirimi leti je kakor rečeno že dr. Krek obravnaval isti predmet, anti je govoril po slovensko. Med pojave, ki pač spadajo v psihologijo mas, pa spada na vsak način tudi farbarija kakoršno uganja »Soča« s svojo visokodonečo reklamo. — Za človeka, ki bere nekaj več kot samo »Sočo«, pa še ni vsako predavanje v »Trgovskem domu« popolnoma izvirno.

Strahovit telegram, ki je gotovo razburil čelo Gorice, je imela »Soča« dne 22. oktobra. Glasi se: Dunaj 22. Vreme prav jesensko in viharno. Močni nalivi. — Tisti dan smo imeli tudi v Gorici prav jesensko vreme in nazadnje nas presneto malo briga, ali je na Dunaju jesensko vreme ali ne. Če koga zebe, se bo že zabil. To je bržkone oni, »najboljši slovenski žurnalist« ali kakor ga je že »Soča« imenovala! Umetnost pač ni, brzojaviti da je oktobra jesensko vreme na Dunaju. Kdo ne ve, da je po zimni mrz je rekel Lokvar in si prižgal tobak. Morda prinese »Soča« prihodnje kak telegram, da je na Dunaju po — sredi četrtek!

Zabavni vlak Trst-Gorica na južni železnici, ki vozi le ob nedeljah in praznikih, in prihaja v Gorico ob 4.24 pop., odhaja pa iz Gorice ob 9.00 zvečer bo vozil le do 3. novembra t. l.

Praznik »Vsi sveti« je od cerkve zapovedan praznik.

Krasen velik utrinek zvezde, se je videl minulo nedeljo zvečer ob 10¹⁴. Utrinek je švignil od severne strani proti vzhodni strani.

Društvo trafikankov je zborovalo minulo nedeljo — kakor je bilo naznanjeno — v hotelu »Pri Treh Kronah«. Tega zborovanja se je udeležilo nad 120 trafikantov iz mesta in z dežele. Govorili so razni trafikanti v slovenskem in v italijanskem jeziku. Omenimo naj, da so imeli trafikanti dosedaj 10% dobiček. Sedaj se bore za 15%. Pri poštnih znamkah so imeli dosedaj 1% dobiček, sedaj se bore za 3% dobiček. Dosedaj je bilo v navadi, v slučaju smrti trafikanta, da se je trafika dražila. Trafikanti se sedaj bore za to, da koncesija za trafiko naj se drži hiše, da v slučaju smrti trafikanta naj ostane trafika še nadalje v isti hiši in naj se prepíše na naslednike umrlega. Zborovanje je bilo jako zanimivo in za trafikante poučno.

Okrajni šolski svet v Gorici ima danes popoldne svojo redno sejo.

Odpri lekarni. V petek na dan vseh svetnikov bodejo odprti tudi popoldne lekarni: Liberi-Pontoni, ki imate tudi cel teden ponočno službo.

Slovenski oddelek deželni kmetijske šole obiskuje letos 44 učencev. Gospodinjstvo oskrbujejo šolske sestre.

Nesreča. Včeraj popoldne se je na Solkanski cesti pod mitnico nekemu čepovanskemu vozniku konj, srečavši neki avtomobil, splasil. Odskočil je v cestni jarek, kjer si je eno nogo tako pokvaril, da ne bo več za rabo.

Vrtoja za Rdeči križ Črnogore. — V nedeljo dne 27. okt. t. l. se je sestavil v Dolenji Vrtojbi odbor za pobiranje doneskov Rudečemu križu junaške Črnogore; odboru predseduje župan: Fran pl. Locatelli. Odborovemu pozivu za prispevanje so se odzvali do sedaj sledeči darovalci: 20 K neimenovan; po 10 K: Fran pl. Locatelli, župan v Vrtojbi; Fran Faganelj, zidarski mojster; Ivan Faganelj, posestnik. Jakob Maraž, trgovec 6 K. Po 5 K: Alojzij Soban, Fr. Gorkič, Josip Soban, Alojzij Zavadlav, Just Gorkič, Emil Saunig, gost., Genovefa Faganelj, Ivan Zorn, nadučitelj, Danjel Maraž, trgovec, Ivan Mermolja, preds. »Zadruga«, Fran Gorkič, št. 4 posestnik, Avgust Frletič, posest. Po 4 K: Ivan Soban št. 31. Alojzij Vuk 3 K. Josip Jarc 1.40 K. Odbor 1.30 K. Po 1 K: Ivan Gorkič 89, Josip Podberšič 138,

Andrej Batistič 66, Josip Arčon, Jakob Vuk 36, Anton Bagon 155, August Marušič 113, Ivan Gorjan, Anton Koglot, Josip Soban, Andrej Kovic, Josip Mermolja, Anton Fornazarič, Vinko Nardin, Josip Fornazarič, Ivan Fornazarič, Fr. Soban, Ivan Čejan, Josip Kumar 51, Josip Sokol. Po 50 v: Ivan Zigmund. Po 40 v: Izidor Mermolja, Ivan Fabijan, Miha Faganelj. Po 20 v: Leopold Podberšič, Franc Černic, Ivan Faganelj, Ivan Vuk, Franc Humar, Ivan Turel, Rafael Devetak, Josip Koglot, Karol Faganelj, Andrej Pirc, Julijan Turel, Ludovik Gorkič, Alojzij Malič.

Skupna svota do sedaj nabranih darov znaša ravno 150 K; nabiranje se nadaljuje prav intenzivno. Odbor upa, da se tudi drugod pojavijo slični znaki simpatije do junaških bratov nepremagljive in zmagovite Črnogore.

Odbor za pobiranje prispevkov Rudečemu Križu Črnogore v Vrtojbi.

Oznanilo. Novo šolsko leto 1912/13. na obrtni nadaljevalni šoli v Solkanu prične 4. novembra. Vpisovanje onih obrtnih in trgovskih vajencev, ki niso vpisani pri županstvu, ker jih nihče ni priglasil, bode v šolski pisarni dne 3. novembra od 11. do 12. ure predp. — Mojstri so dolžni svoje vajence redno pošiljati v šolo pod izogibom globe od 20—1000 K oziroma izgube pravice imeti vajence.

Vodstvo obrtne nadaljevalne šole v Solkanu.

Ribe v Bači in v potokih Koritnice. (S Tolminskega.) Da so v naši reki »Bača« in v potokih Stržišče, Koritnica in Kneža izvrstne ribe, postrvi je znano. Da se riboreja izboljša, so se tukaj borili gg. od deželni vlade v Ljubljani. — Zakupnik ribolova je sedaj nekaj let g. S. Kemperle v Hudajužni. Odstopil je en del ribolova prečast. gosp. N. Kleindienstu, župniku v Begunjah. Ker se bode torej ta gospod večkrat mudil v Hudajužni, dovolil mu je prevzvišeni knezonadškofijski ordinarijat, da bo smel maševati v spominski kapeli sv. Barbare v Hudajužni in to le ob delavnikih, kar je bližje ljudstvu z veseljem sprejelo naznanje.

Stekleničico rimskih dišav je našel pri razkopavanju starih grobov v oglejski bližini ravnatelj c. kr. muzeja prof. Maionica. Dišava je sicer popolnoma strjena, a kemično se je dalo dognati, da je to pri Rimljanih priljubljena dišava imenovana labdanum. Prof. Maionica je stavil predlog, naj bi se izdelalo te dišave večjo količino in naj bi se jo prodajalo na Dunaju na jadranski razstavi. Tudi posodice bi bile narejene v obliki staro-rimskih steklenič za dišave.

Splavljenje nove križarke »Saida« se je izvršilo v soboto predpoludne v Tržiču. Kumovala je ladji soproga tržaškega namestnika, princezinja Frančiška Hohenlohe. Slavnosti se je udeležilo veliko število odličnih oseb. Navzoč je bil tudi naš knezonadškof prevzvišeni g. dr. Sedej.

Pozor županstva. Župan nam piše: V nekaterih občinah v naši okolici in sploh tudi v drugih okrajih se z nekaterih kmečkih dvorišč cedi gnojnica kar po celi vasi. Neprijeten utis napravi ta nesnaga posebno za tujce, ki pridejo v občino. Naloga županstva je, da se take umazanosti po občinah odpravijo. To je potrebno iz zdravstvenih ozirav zabraniti. Naloga županstva je celo ta, da če se cedi gnojnica le po dvorišču posameznika, da to zabrani in lahko pod kaznjo zapove, da mora dotični posestnik spraviti gnojnico z dvorišča. — Želeti bi bilo, da bi politična oblast enkrat dala pregledati to umazanost po nekaterih občinah.

Župan odstopil. Kakor doznajemo, se je župan iz Mirna, Vincenc Ferletič odpovedal županski časti.

Otrok zgorel. Minulo nedeljo se je unela obleka 4-letnemu otroku nekega posestnika v Ušjah nad Rubijami. Otrok je vsled dobljenih opeklin drugi dan umrl.

V jeseniški poštni urad so neznani vlomilci v noči na soboto vlomili ter odnesli v denarju in znamkah okolo 600 K.

Brisko vino ali rebula se prodaja celo po 60 K hektoliter. Kupčija je dobra. —

Tekoča voda v Istri je redka. Razveseljiva je tedaj vest, ki poroča, da so naleteli delavci pri kopanju nekega vodnjaka v globini 20 m na močan vodni tok. Ako je ta vest resnična, tedaj bo tamošnjim prebivalcem precej pomagano, kajti ravno za vodo je v nekaterih krajih večkrat huda. Po ure in ure daleč mora hoditi ljudstvo ob suši po vodo. Ako je odkriti tok dovolj močan bo gotovo večim vasem služil za vsakdanje potrebe.

Proračun občine Celje - okolica za leto 1913 izkazuje 91.000 K stroškov in 50.000 K dohodkov. Deficit se pokrije s slovenskimi glasovi, Nemci so se glasovanja vzdržali.

Naslov baronice dobi hči profesorja Czuber-ja, Berta, katero je poročil bivši nadvojvoda Ferdinand Karl, sedaj Ferdinand Burg.

Več doslužnih podčastnikov III. vojne zboru je poklicanih pod orožje. Poklice se utemeljuje s tem, da bodojo podčastniki ušli vojake novince.

Stroški za vojno mornarico niso le pri nas, ampak tudi drugod ogromni. Ravno kar je izšla na Angleškem neka statistika, ki nam kaže, kake svote porabijo države za brodovje. V l. 1912/13 so proračunjeni stroški tako le: Angleži 901 milijon mark; Francozi 361 milj. mark; Rusi 353 milj. mark; Nemci 452 milj. mark; Italijani 171 milj. mark; Avstrija 116 milj. mark (l. 1901/2 le 36 milj. mark); Japonci 189 milj. mark in Amerika (Združ. Drž.) 530 milj. mark. — Pri nas je svota za brodovje v par letih grozovito poskočila, podobno pri Japoncih. Največ seveda »vržejo v vodo« Angleži s posebnim ozirom na Nemce.

O slabem lovu tožijo ne le nedeljski, ampak tudi drugi lovci. Celó polharji leos niso zadovoljni, ker je bila baje jesen za polhe premokra. V Trnovskem gozdu je bila svoj čas poljša lov bujno razvita in skoro pri vsaki hiši na Trnovski planoti so imeli steklenico polšje masti za »rcnije«; pomagala je za vse, pa že prav za vse. Letos se čuje tudi od kranjskih polharjev o slabi »letini«. Tako gine počasi vsa gozdna pozija in mlajši rod pozna poljšo lov le še iz Jurčičeve povesti o tej čudni polvražji živalici.

Nosljačem na znanje. Sliši se, da je tobakna uprava odredila, da se bode počenši z novim letom prodajal tobak za nosljanje v malih papirnatih vrečicah zavrt, v katerih bo tobaka za dva, štiri, šest, osem ali deset vinarjev, in tudi več.

Trgatev v Dalmaciji je bila precej obilna, tudi cene so dokaj visoke. Trgovci so plačevali mošt po 36 K. V nekaterih krajih ga niso hoteli niti dati, češ, da bodo cene še poskočile. Na prodaj je še mnogo opola in drugega črne-ga vina.

V sedanjih kultiviranih časih da je vojska nemogoča, so nam pravili večkrat. Ukljub vsej evropski kultiviranosti je sedanja balkanska vojska že šesta od l. 1870. In pri tem še niso vračunjene razne kolonijalne vojske. Res velika kultura in napredek!

Informacije iz Avstrije izgnanega Sigheleja so za gospode okoli »Corriere-ja« zelo informativne in merodajne. Kako ta gospod, ki je bil svoj čas namješčen na Tirolskem, govori o Avstriji, si lahko mislimo. Zakaj je bil izgnan, »Corriere« tudi dobro vé. Jako neumestno se nam pa zdi, da piše »Corriere« kar v eni sapi o tem gospodu in o našem zunanjem ministru grof Berchtoldu, ki se je mudil te dni v Italiji. Hoče nekako reči, kot bi bile informacije tega Sighele bolj verodostojne kot ministrove. Anti vendar ne?

Nasilen Goričan. Ko se je v petek popoldne okoli ene ure odpravljaj rimski župan Nathan s Kapitola domov, ga je ustavil na stopnicah Josip Vittori, pokoj. Ivana Nep. iz Gorice ter ga zaprosil podpore. Nathan mu je odgovoril, da to ni mesto za take prošnje in je vstopil nato v avtomobil. Vittori pa ne bodi len potegne iz žepa neke ključke ter jih zabrusi proti Nathanu. K sreči zadel je le šipo avtomobila, katero je razbil.

Nova učna knjiga. — Naučno ministerstvo je dalo aprobacijo knjige: Trgovsko računstvo za trgovsko nadaljevalne šole in enoletne trgovske tečaje za deklice. III. del. Spisala A. Siči in I. Pesdič. Ljubljana 1912.

Kardinalske klobuke dobi letos pet kardinalov, ki so bili že lani imenovani, a še nimajo od papeža izročeni kardinalske klobuke. Ti kardinali so: na Dunaju, v Olomucu, v Sevilli, v Valladolidu in papeški protonuncij v Madridu. Kardinali so postali že lani 27. okt., klobuke pa dobe šele letos in sicer v konsistoriju, ki se bo vršil dne 2. decembra.

»Grazer Tagblatt« je Slovincem gotovo najbolj »prijazen« list. Če le more katerega požre, tudi v petek, ker ne drži posta. Pred časom so v Trstu Slovenci zahtevali meščansko šolo, ki jim tudi po vseh postavah pritiče. Ne prizna pa tega »Grazer Tagblatt«, in njegov dopisnik iz Trsta se dne 23. okt. strašno huduje čez »windische Schulforderungen« — slovenske šolske zahteve. Za par Nemcev v Bosni že hočejo srednje šole in kdo ve še kaj. Par tisoč Nemcev v tem ali onem slovenskem kraju, pa dosežejo vse. Nam nič, oni vse, to je njih stara taktika, kojo je pa treba že enkrat zlomiti.

Nemce bo vlada pozobala, če se hitro ne vprejo proti, tako nekako kriči člankar v »Tagespost« dne 27. okt. Na Češkem so izgubili ves svoj vpliv in znani Hohenburgerjev odlok je baje vsled pritiska od češke strani izgubil kar ves svoj efekt. Kdo naj to verjame? Edino kdor razmer ne pozna. Nas zanima bolj krik proti regulaciji Soče. Živ krst ni o tem nič vedel, rolni pisar, in kar naenkrat je prišla vlada in na željo Slovencev in Italijanov storila vse, kar so v tem oziru zahtevali. Noben vrag ni govoril dotlej o kaki regulaciji Soče in sedaj pa je bilo treba kar naenkrat zabiti tja 6 milijonov kron itd. Radi verujemo tem nemškim gospodom, da oni niso nikdar govorili o stvarih, ki so za nas potrebne; to se razume že samo po sebi. Govorili pa smo o tem mi in sicer že dolgo. Da ni regulacija Soče potrebna, to mora izreči le človek jako trdih in zabutih možgan. Nujno je potrebna in zadnji čas je že bil, da se stori tudi doli v naših krajih kaka stvar z našim denarjem. Zakaj nemški listi ne pišejo o popolnoma nepotrebnih regulacijah po nemških goratih krajih, kjer voda nima kaj odnesti kot kamnje. Ali mi nismo tudi državljani in davkoplachevalci. Če imajo gospodje Nemci kako stvar z ministrskim predsednikom Stürgkhom, naj se lepo zmenijo z njim, nas naj pri teh stvareh lepo pustijo v miru. V zadnjih dveh štev. »Gorice« smo pokazali kako velika je davčna moč naše dežele in v tem razmerju se nam spodobi tudi podpora. Nemci naj svoje spore z vlado opravijo sami, nas naj pa pustijo s svojimi hrulacijami v miru.

Ves svet občuduje bolgarske in srbske junake v njih boju za svobodo, le med Nemci se dobi tupatam še kak zabavljaj, ki nerga in nuri in piše v topli sobi proti junaškim borilcem. Jugoslovani so ves svoj biti ali nebiti zastavili svoj čas proti Turkom, svoj hrbet so držali, da se je tekom stoletij nemška gospoda lahko hladila na varnem. Narod, ki je žrtvoval sto in sto let svojega razvoja za druge, ki je svojo kri prelival neštetokrat na bojiščih za Boga in vero, tak narod zasluži spoštovanje ne pa zaničevanje. Kje so bili nemški pisarji, ko je bil Jugoslovčan že junak! Klo-

buk doli pred takim junaštvom, ne pa zabavljanje!

2000 letna kultura v Italiji ne kaže ravno dobrih sadov. Za tujske oči je v Italiji vse lepo in umetno, kulturno in prosvetljeno, a kdor pogleda nekoliko za oder, nekoliko globlje v laško življenje vidi, da je ta slavljena kultura le bolj na popirju kot med ljudstvom. Najnovejša statistika mladinskih zločinov izkazuje, da so povzročili otroci še nedorastlih let v letu 1912 nič manj kot 90.000 kaznivih dejanj. Za leto 1905 je bilo znanih le 30.000 takih slučajev. Torej »napredek«, a skrajno, skrajno žalosten. Kakšna prihodnost naj se pričakuje po teh izkazih?

Veliki poccetni nemiri so nastali zadnje dni v Berlinu radi draginje mesa. Množica je demonstrirala na trgu in tudi po ulicah. Nekatere mesnice so kar razbili in pobrali, kar se je dalo. Nekateri mesarji so se sicer vprli, a skoro brez uspeha; eden je celo streljal na ljudstvo, a priletela mu je zato v obraz debela skala. Policija se trudi, da bi razgnala množico, ki je silno razburjena. Večinoma mesnic je zaprtih. Mesne cene so v zadnjem času v Nemčiji zelo porasle, iz Rusije pripeljano meso je nekoliko ceneje.

Jukić-a, ki je bil pomiloščen v do smrtne ječo, so v soboto zjutraj prepeljali v kaznilnico v Lepoglavi. Ostalim sokrivcem Jukić-a je bila kazen znižana na 3—4 letno ječo in so bili prepeljani v kaznilnico v Mitroviči.

Tri češke matere so pristopile v četrtek, ko se je cesar peljal iz dvora v Schönbrunn, k vozu in so skušale vreči prošnje glede zaprte češke šole v kočijo. Neki stražnik je to opazil in eno teh žen aretiral. Z otroci vred sti šli tudi drugi dve na policijo, kjer so jih radi tega ostro pokregali. Ena izmed teh Čehinj je žena nekega uradnika v ministerstvu za javna dela.

Velike demonstracije proti Cuvaju, so se vršile v petek zvečer v zagrebškem gledališču. Pred predstavo je občinstvo v manifestacijo bojnih uspehov balkanske zveze vstalo ter zapelo stoji »Hej Slovani!« Tudi upokojeni general in bivši korni poveljnik Gerba je vstal. Konečno je občinstvo vsklikalo: »Doli Cuvaj!« »Doli s tirani!« »Živela svobodna Hrvatska!« Policija je izpraznila galerijo ter aretirala več oseb, ki so bile po zaslišanju izpuščane.

Drobfince.

Zanimiv dež prepelice. Slovaške »Narodne Noviny« so prinesle naslednje zanimivo poročilo iz Zente: Te dni se je pojavila pri nas nenavadna prikažen. Nad mesto je priplul velik, črn oblak. Začelo je grmeti in padati dež ter z njim vred — prepelice. Domneva se, da je silna ploha iznenadila seleče se prepelice in jih vrgla na zemljo. Ljudje so z veseljem pobirali premočene popotnice in jih nosili domov. Dva dni je baje prihajal prijeten vonj pečenih prepelice iz sleherne kuhinje v Zenti.

Gospodarske vesti.

Perutninska razstava v Gradcu. Gospodarstvo dandanes hvala Bogu ukljub raznim zaprekam vendar dobro napreduje. Z gospodarstvom na sploh pa so se posebno v novjšem času razvile nekatere panoge kot n. pr. reja kuncev, čebeloreja, perutninstvo itd. prav v veliki meri. Po raznih deželah gojijo seveda razne gospodarske panoge, kakor bolj kaže. Na Štajerskem je že od nekdaj posebno razvito perutninstvo in štajerski piščanci so znani daleč čez meje našega cesarstva. Imajo seveda dosti boljše in okusnejše meso kot drugi in kokoši nesejo dosti več jajec kot druge vrste. Angleške in nemške pasme kokoši neso približno 70 jajec na

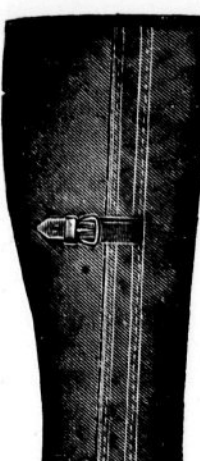
leto, štajerske kokoši pa najmanj 120. Vidi se tedaj, da ta pasma koristi več ko vse druge. Štajersko društvo za perutninstvo je tedaj sklenilo napraviti gospodarsko razstavo za perutninstvo iz cele monarhije, tako da se lahko razvidi, v koliko ima štajerska pasma prednosti pred drugimi. Ta razstava pa ne obsega le kokoši, ampak domačo perutnino sploh t. j. gosi, race, purane, golobje itd. Lepše živali bo dalo vodstvo razstave tudi fotografirati, da se bodo slike lahko porabile za gospodarske knjige in časopise.

Iv. Znidarčič & dr.

stav. tvrdka

v GORICI VIA MATTIOLI.

Izdeluje vsakovrtna načrta, stat. račune, sprejema stavbinska dela vseh vrst, izdeluje tudi Westfal-strope patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221. Izdeluje enodružinske hiše po sistemu votli blok, ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja, z vedno isto temperaturo. Ceneje kakor vsi drugi sistemi.

Gamaše, Galoš

J. DRUFOVKA

Gorica, Gosposka ul. 3

nasprofi Monfa.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Dunaj	90, 57, 48, 30, 56.
Gradec	38, 62, 76, 68, 21.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v GORICI

ulica della Croce šte. 6.

IZBIRA je lahka, kajti kakovost odloča. — Slast pravega zagrebškega »Francka«, njegova jakost in krasna barva usposoblja ta izdelek najboljšim kavinim pridatkom, kateri bode tudi Vas trajno zadovoljil.

OXO

govejejuhina kocka

X

Družbe

Liebig

Nedosežno v dobroti

5^{vin.}

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec

v Podgori

na voglu železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z opeko vsake vrste, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa, ima tudi vsake vrste grede, tramove 33 od 3—12 metrov dolge in 33 od 3—12 colov debele.

SPOMINJAJTE SE OB VSAKI PRILIKI »ŠOLSKEGA DOMA«!

Štev. 3170

E

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastavil III. četrtletja, t. j. mesecev julija, avgusta in septembra 1912

začne v

poned., 2. decembra 1912,

ter se bo nadaljevala naslednje delavnike in sicer četrte in ponedeljke od 9. ure zjutraj do 1. popoldne.

Dne 4., 7., 11., 14. in 18. decembra bodo od 10. do 12. ure predpoludne v dražbeni dvorani na ogled sl. občinstvu dragocena zastavila, ki se prodajo na naslednji dražbi.

V Gorici, 23. oktobra 1912.

Od ravnateljstva zastavljalnice.

JOSIP BONANNI

naslednik T. Slabanja

srebrar in zlatar v Gorici ulica Morelli 12
odlikovan z zlato svetinjo

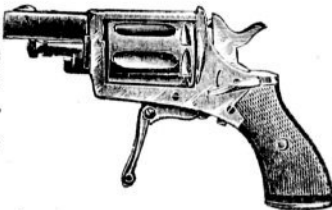
se priporoča vsem čč. cerkvenim oskrbništvom za vsakovrstna izgotovila cerkvenega orodja. Plačuje se tudi na obroke. Konkurenca v cenah izključena. Cenike gratis franko na dom.

ORIGINAL VICTORIA

Kupujte samo dvokolesa »ALTENA«, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in najboljši bod si za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original »Victoria« so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šikanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamo-reznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri trdki

Kerševani & Cuk,

GORICA — Stolni trg št. 9.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši »CENTRALNE POSOJILNICE« v Gorici, TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.